

COMPENSATIECOMMISSIE

Zaaknummer Compensatiecommissie 2016CC794
Zaaknummer Klachtencommissie 2014W1358

datum uitspraak 01/02/2017

De Compensatiecommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (hierna ook te noemen: de Compensatiecommissie) geeft op grond van de Compensatieregeling R.-K. Kerk Nederland, Compensatie na seksueel misbruik van minderjarigen (hierna ook te noemen: de Compensatieregeling), het volgende advies naar aanleiding van de aanvraag tot compensatie door:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: verzoeker,
bijgestaan door: mr. T.W.H.M. Weller, advocaat te Eindhoven,

te voldoen door:

de Stichting Beheer en Toezicht als beheerder van het Coulacefonds voor schadevergoeding aan slachtoffers van seksueel misbruik in het [internaat], voorheen behorende tot de Nederlandse provincie van de Orde der Armen Brüder des heiligen Franziskus, hierna te noemen: Coulacefonds,

1. Verloop van de procedure

algemeen

1.1 Vergezeld van een brief van mr. Weller van 12 april 2016 is het aanvraagformulier voor het verkrijgen van compensatie wegens vastgesteld seksueel misbruik van een minderjarige door een persoon verbonden aan een R.-K. instelling in Nederland door de griffie van de Compensatiecommissie ontvangen op 13 april 2016, tezamen met het advies van de Klachtencommissie d.d. 15 oktober 2015 met zaaknummer 2014W1358, waarin het seksueel misbruik gepleegd door [aangeklaagde 1] en [aangeklaagde 2] gegrond is verklaard.

1.2 Krachtens artikel 2 van de Compensatieregeling is deze regeling van toepassing op R.K. instellingen in Nederland. Ten aanzien van het seksueel misbruik zoals vermeld in het onder 1.1 genoemde advies is de R.-K. instelling, waartoe de daders behoorden, te weten de Congregatie van de Broeders Franciscanen, (de Nederlandse provincie van de Orde der Armen-Brüder des heiligen Franziskus), niet meer in Nederland actief.

Teneinde ook de slachtoffers van het seksueel misbruik binnen het toenmalige [internaat] te [plaats], ressorterend onder de hiervoor genoemde Ordensgemeenschap, voor compensatie in aanmerking te laten komen, is een Coulacefonds opgericht, waarvan het beheer berust bij de Stichting Beheer en Toezicht inzake seksueel misbruik in de RKK in Nederland.

1.3 Bij brief van 5 juli 2016 heeft de voorzitter van de Compensatiecommissie op de voet van artikel 19 van de Compensatieregeling nadere vragen gesteld aan verzoeker aangaande de geleden vermogensschade. Namens verzoeker is de schade van verzoeker schriftelijk onderbouwd bij brief van 9 augustus 2016 (opgesteld door mr. Weller). Een reactie van de zijde van voornoemde Congregatie van de Broeders Franciscanen blijft achterwege, gelet op het overwogene onder 1.2.

1.4 Door het indienen van het aanvraagformulier heeft verzoeker aangegeven akkoord te gaan met de Compensatieregeling. Ook het Coulacefonds heeft de Compensatieregeling aanvaard.

2. De vaststaande feiten

Voor de beoordeling van de aanvraag tot compensatie gaat de Compensatiecommissie uit van de feiten en omstandigheden, zoals deze door de Klachtencommissie in haar advies zijn vastgesteld en gegrond zijn bevonden. Kort weergegeven en nader beschreven in het advies van de Klachtencommissie gaat het in deze zaak om het navolgende seksueel misbruik.

Verzoeker heeft van medio [jaaral] tot medio [jaartal] op het [internaat] te [plaats] ([plaats]) verbleven. Verzoeker is in die periode seksueel misbruikt door zowel wijlen [burgerlijke naam aangeklaagde 1] (hierna te noemen: [aangeklaagde 1]) als door wijlen [burgerlijke naam aangeklaagde 2] (hierna te noemen: [aangeklaagde 2]). Verzoeker was bij aanvang van het misbruik negen jaar oud. Verzoeker voelde zich door het seksueel misbruik vies en eenzaam en hij heeft er decennialang over gezwegen.

[aangeklaagde 1] was [functie] van de vijfde en zesde klas. Wanneer verzoeker in bed lag, kwam [aangeklaagde 1] onder de dekens aan het geslachtsdeel van verzoeker voelen. Ook wanneer verzoeker uit de douche kwam, betastte [aangeklaagde 1] verzoeker aan zijn billen, zijn kruis en zijn lichaam. Daarnaast heeft [aangeklaagde 1] twee maal de anus van verzoeker met zijn penis gepenetreerd, hetgeen plaats vond tijdens een vakantie in [land].

[aangeklaagde 2] was [functie] op het internaat. Verzoeker heeft tijdens zijn verblijf op het internaat een periode van enkele weken op de ziekenzaal doorgebracht. In die periode is verzoeker meerdere keren door [aangeklaagde 2] betast aan zijn onblote geslachtsdelen, zijn anus, zijn billen en zijn lichaam. Daarnaast heeft [aangeklaagde 2] aanvrager diverse malen zowel met zijn vinger als met zijn penis anaal gepenetreerd.

3. Het bewijs en de categorie-indeling

3.1 bewijs

Het bewijs van seksueel misbruik, van de aard daarvan en van de relevante bijkomende omstandigheden is door verzoeker geleverd door overlegging van het onder 1.1 vermelde schriftelijke advies van de Klachtencommissie. Dit advies is gegeven naar aanleiding van de klacht van verzoeker tegen onder meer [aangeklaagde 1 en aangeklaagde 2]. In het hiervoor genoemde advies zijn de klachten tegen deze twee personen gegrond verklaard.

Het advies van de Klachtencommissie is - gelet op de omstandigheden als genoemd in overweging 1.2 - niet voorzien van de schriftelijke beslissing tot overname van het advies.

3.2 meerdere daders

In de onderhavige aanvraag is sprake van seksueel misbruik verricht door meerdere, te weten twee daders (hierna te noemen: meerdaderschap).

In zijn algemeenheid merkt de Compensatiecommissie in dat kader op dat ieder slachtoffer, ongeacht of het misbruik door één dader of door meerdere daders is gepleegd, aanspraak heeft op één vergoeding en dat deze vergoeding nooit meer bedraagt dan €100.000,--. Blijkens de toelichting op de Compensatieregeling (paragraaf De categorieën, 4e alinea) geldt alleen de hoogste categorie in het geval dat het seksueel misbruik door meerdere daders binnen verschillende categorieën valt.

De Compensatiecommissie ziet geen grond om een slachtoffer dat door meerdere daders is misbruikt meerdere aanvragen te geven en daarmee het plafond binnen een bepaalde categorie te overstijgen, terwijl voor een slachtoffer dat door één dader meerdere keren is misbruikt wel het plafond zou gelden van de desbetreffende categorie. Het enkele feit dat sprake is van misbruik door meerdere daders, ziet de Compensatiecommissie wel als een verzwarende omstandigheid, die in zijn algemeenheid tot uitdrukking kan komen in de categorie-indeling of in het uit te betalen bedrag.

3.3 categorie-indeling n.a.v. het misbruik door [aangeklaagde2 en aangeklaagde 1]

Gelet op het jegens verzoeker door de [aangeklaagde 1 en aangeklaagde 2] gepleegde seksueel misbruik, zoals vermeld onder 2 en het geleverde bewijs daarvan zoals vermeld onder 3.1, oordeelt de Compensatiecommissie dat - het seksueel misbruik in zijn totaliteit beschouwd - sprake is van 'uitzonderlijk seksueel misbruik', zoals bedoeld in de eerste zinsnede van artikel 5 sub 5 van de Compensatieregeling. De Compensatiecommissie komt tot dit oordeel gelet op de volgende en verzwarende omstandigheden:

- Het misbruik ving aan op de jonge leeftijd van negen jaar.
- Het misbruik heeft verspreid over meerdere jaren plaatsgevonden, te weten van medio [jaartal] tot medio [jaartal].
- Het misbruik bestond uit betasting van ontblote intieme delen en het lichaam, binnendringen in de anus met een vinger en met de penis (verkrachting).
- Het misbruik heeft meerdere malen plaatsgevonden, zo ook de verkrachtingen.
- Het misbruik vond plaats in het tehuis dat op dat moment het thuis was voor verzoeker waardoor zijn gevoel van veiligheid werd geschaad.
- Er is sprake geweest van seksueel misbruik gepleegd door twee personen.

4. Bedrag financiële compensatie en kosten rechtsbijstand

algemeen

4.1 De Compensatieregeling kent, zoals de toelichting bij de Compensatieregeling het omschrijft, een tegemoetkoming naar billijkheid in de schade ontstaan door seksueel misbruik. In een aantal gevallen zal de compensatie de schade dekken, in een aantal gevallen zal dat niet zo zijn. De in deze regeling omschreven compensatie heeft het karakter van smartengeld ter erkenning van het jegens verzoeker gepleegde seksueel misbruik en ter genoegdoening van het geschokte rechtsgevoel. Het is bedoeld om een materiële vergoeding te bieden ter verzachting van het gedurende vele jaren ondergane psychisch leed, de pijn, het verdriet en de gederfde levensvreugde. Tevens is de vergoeding, zoals de toelichting op de regeling vermeldt, bestemd voor vergoeding van sommige uitgaven die gedaan zijn ten gevolge van het misbruik, afgezien van de vergoeding voor vermogensschade, als bedoeld in artikel 5 onder 5 van de Compensatieregeling.

standpunt verzoeker

4.2 In reactie op de brief van de voorzitter van de Compensatiecommissie waarin krachtens artikel 19 van de Compensatieregeling verzoeker in de gelegenheid is gesteld om zijn vermogensschade veroorzaakt door het seksueel misbruik toe te lichten, heeft mr. Weller bij brief van 9 augustus 2016 (in aanvulling op zijn eerdere brief van 12 april 2016) de gestelde vermogensschade nader toegelicht. De brieven laten zich als volgt samenvatten.

Verzoekers leven is door het hem aangedane seksueel misbruik verwoest. Hij probeerde destijds aan zijn ouders te vertellen wat de broeders met hem deden, maar dit werd weg weggewuifd omdat 'broeders zoiets niet deden'. Doordat verzoeker zich niet gesteund wist door het thuisfront, is hij ver van zijn ouders af komen te staan. Hij vertrouwde niemand meer, trok zich terug, kon zich niet concentreren op school, leed onder gevoelens van schaamte, woede, eenzaamheid en viezigheid. Hij trachtte goed zijn best te doen op school, opdat hij terug mocht naar de reguliere lagere school. Verzoeker was echter moeilijk te handhaven en dit leidde zowel thuis als op de [vervolgopleiding] tot problemen. Uiteindelijk heeft hij in 3 jaar tijd de [vervolgopleiding] (in twee richtingen) succesvol afgerond. Ook heeft hij mbo-opleidingen afgerond. Hij werkte vervolgens veel en hard om zijn trauma te doen vergeten. In [jaartal] kreeg hij een burn-out. De directe aanleiding waren veranderingen in zijn werk, maar onderhuids speelde mee dat hij de putdeksel niet meer dicht kon houden. Hij heeft in die periode voor het eerst het seksueel misbruik met zijn huisarts besproken. In [jaartal] heeft hij uiteindelijk een hbo-studie [studierichting] afgerond, ondanks zeer moeilijke privéomstandigheden. Hij is vervolgens in die sector gaan werken en verdiende rond [jaartal] zo'n €48.000,-- bruto, maar is in [jaartal] ingestort en in [jaartal] arbeidsongeschikt verklaard. Dit is te wijten aan de aan seksueel misbruik gerelateerde psychische problematiek. Vanaf dat moment tot op heden ontvangt verzoeker slechts circa €24.411,-- uit hoofde van zijn arbeidsongeschiktheidsuitkering. Hij heeft in zijn leven twee keer zijn huwelijk zien stranden, hetgeen te wijten is aan het seksueel misbruik en de daaruit voortkomende gedragsproblemen (nachtmerries, problemen met agressieregulatie, hardheid jegens anderen en veel werken om te vergeten).

Indien verzoeker niet zou zijn misbruikt, zou zijn leven heel anders zijn verlopen. In dat geval zou hij geen concentratieproblemen hebben gehad en niet naar het Lager Beroepsonderwijs zijn gegaan. Veel familieleden van verzoeker hebben een academische of hbo-opleiding afgerond. Het feit dat verzoeker in [jaartal] ook een hbo-diploma heeft behaald, vormt een bewijs voor verzoekers intelligentie en zijn stelling dat hij jarenlang onder zijn niveau heeft gewerkt. Alleen al over de jaren [jaartal] tot en met [jaartal] is sprake van een vermogensschade (gederfde inkomsten) van €75.000,-- bruto (5 keer € 15.000,--). De inkomensschade zal echter ook na [jaartal] voortduren. Verzoeker wenst derhalve aanspraak te maken op de maximaal te adviseren compensatie.

standpunt verweerder

4.3 Gelet op het overwogen onder 1.2 is er geen inhoudelijke reactie van [de voormalige Congregatie].

overweging Compensatiecommissie

4.4 Nu naar het oordeel van de Compensatiecommissie in deze zaak sprake is van een geval van 'uitzonderlijk seksueel misbruik' zoals bedoeld in categorie 5 geldt, aldus de Toelichting, niet de voorwaarde, dat het causaal verband tussen het seksueel misbruik en de vermogensschade 'zonder gerede twijfel' aanwezig dient te zijn. Gezien de bijzondere ernst van het bovengenoemde seksueel misbruik en gezien de bijkomende omstandigheden ligt in de visie van de Compensatiecommissie vermogensschade als gevolg van het misbruik in gevallen van 'uitzonderlijk seksueel misbruik' voor de hand. Wel dient ook in geval van uitzonderlijk seksueel misbruik de gestelde vermogensschade en het causaal verband met het seksueel misbruik in enige mate aannemelijk te zijn gemaakt.

4.5 Verzoeker heeft diverse bewijsstukken overgelegd, waaronder het psychiatrische rapport d.d. [datum] (opgesteld door [naam] (psychiater), het medisch onderzoeksverslag d.d. [datum] opgesteld door [naam] (verzekeringsarts), het medisch onderzoeksverslag d.d. [naam], opgesteld door [naam] (verzekeringsarts) en de brief d.d. [datum] van [naam] (verzoekers huisarts).

Uit deze overgelegde stukken blijkt dat verzoeker aanvankelijk (vanaf [jaartal] tot [jaartal]) in [het bedrijf] van zijn [familielid] heeft gewerkt en het in de bedoeling lag dat hij die van zijn [familielid] zou overnemen. Vervolgens heeft verzoeker in de [sector] en tenslotte vanaf circa [jaartal] in de [sector] gewerkt. In [jaartal] vonden wijzigingen plaats in zijn werk waarna verzoeker een burn-out ontwikkelde en arbeidsongeschikt is verklaard. Met toestemming van het UWV heeft verzoeker vervolgens een [opleiding] gevolgd. Ondanks het overlijden van zijn [familielid] in [jaartal] heeft verzoeker deze studie in [jaartal] succesvol weten af te ronden. Hij is vervolgens in salaris gestegen en verdiende in [jaartal] zo'n €48.000,-- bruto, zo blijkt uit de overgelegde jaaropgaven [jaartal]. In [jaartal] is hij werkloos geraakt omdat het [bedrijf] waarvoor hij werkte failliet ging. Vervolgens heeft hij zelf in de rechtsvorm van een stichting [activiteiten] ontwikkeld, waarin hij per [datum] is uitgevallen met lichamelijke en psychische klachten, waarna hij in [jaartal] volledig arbeidsongeschikt is verklaard. Sindsdien moet hij aanspraak maken op een arbeidsongeschiktheidsuitkering.

4.6 Voor de Compensatiecommissie is niet voldoende aannemelijk geworden dat verzoeker in de situatie dat hij niet seksueel zou zijn misbruikt, aanzienlijk hoger zou zijn geschoold dan thans het geval is geweest. Op basis van verzoekers werkervaring is zonder meer duidelijk dat hij over de nodige capaciteiten beschikt, zoals ook valt af te leiden uit het medisch onderzoeksverslag van verzekeringsarts [naam]. Daar staat echter tegenover dat het kennelijk de bedoeling was dat verzoeker [het bedrijf] van zijn [familielid] over nam, hetgeen de noodzaak tot het volgen van een hogere opleiding minder waarschijnlijk maakt. De Compensatiecommissie heeft voorts bij gebreke van bewijsstukken niet kunnen vaststellen dat verzoeker in [jaartal] daadwerkelijk een opleiding op hbo-niveau heeft afgerond. [naam] vermeldt in zijn psychiatrisch rapport dat verzoeker een [opleiding] op mbo-niveau is gaan doen.

4.7 Vervolgens dient de vraag beantwoord worden of voldoende aannemelijk is of verzoekers blijvende arbeidsongeschiktheid voor werk vanaf [jaartal] in een causaal verband staat met het hem in het internaat aangedane seksueel misbruik. Het psychiatrisch rapport van [naam] uit [jaartal] maakt duidelijk dat verzoekers uitval voor het werk in [jaartal] primair voortkomt uit psychische problemen en niet zo zeer uit lichamelijke problemen. Voorts blijkt dat de oorzaken van deze psychische problemen gezocht moeten worden in een aantal ernstige en heftige ervaringen, waar het seksueel misbruik er een van is. [jaartal] was voor verzoeker een moeilijk jaar vanwege het overlijden van zijn [familielid], maar de daaruit voorkomende problemen heeft verzoeker zelf opgelost. Voorts is er - helaas - het overlijden van zijn [familielid] in [jaartal] en de treurige omstandigheden waaronder dit is gebeurd, het verlies van werk in [jaartal] en nog een aantal andere gebeurtenissen die verzoeker hebben aangegrepen. In [jaartal] kon verzoeker het niet langer aan en kampte hij met een burn-out en een depressie. Hij is sindsdien onder behandeling bij een psycholoog, een psychiater en de huisarts. [naam] stelt als diagnose een depressieve stoornis, matig van ernst, met aanwijzingen voor een posttraumatische stressstoornis. Ook vermeldt [naam] dat verzoekers concentratievermogen slecht is, dat hij geen energie heeft en hij zijn woede niet altijd onder controle kan houden. Hij adviseert psychotherapie en medicatie. De overgelegde medische onderzoeksverslagen van [naam] en [naam] vermelden dezelfde klachten, diagnoses, behandelvoorstellen evenals dezelfde potentieel schadeveroorzakende oorzaken, waar het seksueel misbruik er een van is.

4.8 Het is voor de Compensatiecommissie lastig om zich een beeld te vormen van de vraag hoe verzoekers 'werkende bestaan' er uit zou hebben gezien indien hij niet seksueel zou zijn misbruikt, maar alle feiten en omstandigheden afwegend, is de Compensatiecommissie van oordeel dat het seksueel misbruik en alle psychische problemen die daaruit volgden onmiskenbaar van invloed zijn op verzoekers uitval voor het werk en zijn vermogen en draagkracht om zijn psychische klachten te boven te komen. Hij is gedurende meerdere jaren in zijn jeugd ernstig seksueel misbruikt door maar liefst twee ouders. Verzoeker vond geen begrip bij zijn omgeving toen hij daarover sprak, want hij werd gewoonweg niet geloofd. Dit alles heeft verzoeker gevormd. Het is - in het licht van alle overgelegde bewijsstukken die alle consistent dezelfde schadeveroorzakende factoren benoemen waaronder het seksueel misbruik - alleszins aannemelijk dat het verzoeker op een gegeven moment niet meer lukte om 'de deksel op de beerput' te houden. Aangezien ook andere factoren een rol zullen hebben gespeeld (zoals hiervoor genoemd), komt de Compensatiecommissie tot een gedeeltelijke toerekening van de gestelde vermogensschade.

De Compensatiecommissie zal - alles afwegend - komen tot een schattenderwijze vast te stellen vergoeding voor geleden vermogensschade bestaande uit verlies aan inkomen.

4.9 Uiteraard heeft verzoeker voor het seksueel misbruik dat hem in zijn jeugd is aangedaan en dat als 'uitzonderlijk seksueel misbruik' heeft te gelden, daarnaast recht op een aanzienlijke immateriële schadevergoeding voor het leed waarmee hij in de loop van zijn leven dientengevolge geconfronteerd is geweest. Hij is geconfronteerd geweest met schaamte, eenzaamheid binnen zijn gezin van herkomst en een gevoel van 'vies' zijn. Ook heeft hij twee huwelijken zien stranden en heeft hij door hard werken jarenlang getracht het trauma 'weg te drukken'. De toekenning van compensatie is niet alleen bedoeld voor een min of meer objectief vast te stellen nadeel, maar ook ter verkrijging van genoegdoening en herstel van een geschokt rechtsgevoel.

4.10 Alle feiten en omstandigheden afwegend komt de Compensatiecommissie tot het oordeel dat betaling van het bedrag van €75.000,- voor zowel materiële als immateriële schade geadviseerd dient te worden.

4.11 Verzoeker heeft een nota ter hoogte van €6.011,28 overgelegd ter zake van kosten van rechtsbijstand gemaakt in het kader van het aanvragen van de financiële compensatie. De Compensatiecommissie is van oordeel dat ter zake van de redelijke kosten rechtsbijstand dit bedrag integraal voor vergoeding in aanmerking komt.

5. Slotsom

5.1 De Compensatiecommissie heeft kennisgenomen van alle stukken in het onderhavige dossier en is op grond daarvan tot het oordeel gekomen dat de onderhavige aanvraag gelet op de bepalingen van de Compensatieregeling dient te worden ingedeeld in categorie 5 als 'uitzonderlijk seksueel misbruik' en dat de hierna te vermelden bedragen voor betaling in aanmerking dient te komen.

5.2 Betaling van compensatie en kosten van rechtsbijstand geschiedt zonder dat van de verzoeker tot compensatie finale kwijting ter zake van schadevergoeding wegens seksueel misbruik wordt verlangd.

5.3 Deze beslissing van de Compensatiecommissie geldt als bindend advies voor verweerder en is noch voor verzoeker, noch voor verweerder vatbaar voor enige vorm van beroep bij de Compensatiecommissie.

6. Het advies

De Compensatiecommissie komt tot een indeling van de aanvraag van verzoeker in categorie 5 als 'uitzonderlijk seksueel misbruik' en adviseert verweerder binnen zes weken te rekenen vanaf de dag na deze uitspraak om:

- een bedrag van €75.000,- aan verzoeker te betalen, alsmede
- aan de advocaat van verzoeker een bedrag van €6.011,28 te betalen ter zake van kosten van rechtsbijstand.

Deze beslissing is gewezen door de Compensatiecommissie in de samenstelling mr. B. H. (voorzitter), mr. D.J. van der K. en mr. K.H. F., bijgestaan door mr. E.B. S.-van C., griffier, op 01/02/2017 en is ondertekend door de voorzitter.

Voorzitter